

FM: COVID ietekme uz apstrādes rūpniecību atkāpjas

Publicēts: 06.07.2020.

[Jaunumi](#)

Šā gada maijā rūpniecības nozare uzrādīja ražošanas apjomu kritumu, kas esošajos apstākļos nav vērtējams tik slikti, ņemot vērā, ka sarukuma temps ir kļuvis lēnāks, salīdzinot ar iepriekšējā mēneša rezultātiem. Ja 2020. gada aprīlī rūpniecības izlaide gada griezumā bija sarukusi par 9,2%, maijā šis kritums samazinājās līdz 6,4%. Turklāt mēneša griezumā jeb salīdzinot ar aprīli, maijā kopējie ražošanas apjomi Latvijas rūpniecībā uzrādīja būtisku pieaugumu – par 4,9%.

Šā gada piecos mēnešos kopā rūpniecībā joprojām bija vērojams izlaides kritums, 4,6% apmērā. To noteica ne tikai COVID izraisītie satricinājumi un pārmaiņas, kas ietekmējuši rūpniecības rezultātus pēdējos mēnešos, bet arī ne visai veiksmīgais gada sākums gan apstrādes rūpniecībā, gan elektroenerģijas un gāzes apgādē.

Jaunākie dati rāda, ka maijā rūpniecības izlaides sarukumu noteica kritums apstrādes rūpniecībā, kamēr ieguves rūpniecībā un elektroenerģijas un gāzes apgādē tika reģistrēti nelieli apjomu kāpumi, attiecīgi par 0,6% un 0,3%. Apstrādes rūpniecības izlaide šā gada maijā, salīdzinot ar attiecīgo mēnesi pirms gada, sarukusi par 7,4%. Šo kritumu ietekmēja ražošanas apjomu samazinājums virknē apstrādes rūpniecības apakšnozarē, taču lielāko negatīvo ietekmi radīja izlaides kritums iekārtu un ierīču remontā un uzstādīšanā par 36%, kam sekoja automobiļu un piekabju ražošana ar 45,2% sarukumu. Arī aprīlī būtiskāko negatīvo ietekmi uz apstrādes rūpniecības rezultātiem radīja tieši šīs divas apakšnozares, kad tās bija sarukušas vēl straujāk nekā maijā.

Maijā izlaides kritumi tika reģistrēti arī ar metālapstrādi un mašīnbūvi saistītajās nozarēs. Tā, piemēram, elektrisko iekārtu ražošana vēl COVID krīzes sākumā uzrādījusi ļoti atzinīgus izaugsmes tempus, taču maijā tās izlaide gada griezumā samazinājusies par 2,5%. Savukārt gatavo metālizstrādājumu ražošana sarūk jau trešo mēnesi pēc kārtas, maijā uzrādot kritumu par 6,8%. Ievērojami straujāks izlaides kritums reģistrēts iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošanā – par 18,7%. Šajā apakšnozarē tāpat kā iekārtu un ierīču remontā un uzstādīšanā negatīvas tendences bija vērojamas jau kopš pērnā gada vidus, un šobrīd ar COVID-19 saistītie sarežģījumi rada tikai papildus izaicinājumus to darbībai.

Maijā straujš, taču nedaudz lēnāks nekā aprīlī, ražošanas apjomu kritums turpinājās vieglās rūpniecības apakšnozarēs – apģērbu ražošana gada griezumā sarukusi par 22,9% un tekstilizstrādājumu ražošana – par 28,9%. Līdzīgā tempā samazinājās arī dzērienu ražošanas apjomi (par 24,9%), kamēr apjomu kritums pārtikas produktu ražošanā kļuva mērenāks, maijā samazinoties par 2% (salīdzinājumam – aprīlī pārtikas produktu ražošana bija sarukusi par 7,7%).

Savukārt iedrošinošus rezultātus maijā uzrādīja lielākās apstrādes rūpniecības apakšnozares veikums – salīdzinājumā ar pērnā gada maiju kokrūpniecības izlaide bija palielinājusies par 2,6%. To veicināja fakts, ka lielā daļā tirdzniecības partnervalstu Eiropā ar COVID saistītie ierobežojumi maijā tika mīkstināti, kā rezultātā pamazām atjaunojas ārējais pieprasījums arī pēc koksnes izstrādājumiem. Taču apakšnozari joprojām negatīvi ietekmē krītošās koksnes cenas, jo maijā kopējais apgrozījums kokrūpniecībā bija samazinājies par 4,4%.

Līdzīgi kā iepriekšējā mēnesī ražošanas apjomu kāpums maijā tika fiksēts arī poligrāfijā un ierakstu reproducēšanā (+8%) un ķīmisko vielu un produktu ražošanā (+9,3%). Ja izlaides pieaugumu ķīmiskajā rūpniecībā veicinājis pieprasījuma kāpums pēc roku un virsmu dezinfekcijas līdzekļiem, tad pozitīvais ietekmes kanāls no COVID uz poligrāfijas apakšnozari pagaidām nav tik viegli identificējams.

Š.g. jūnijā patērētāju un uzņēmēju konfidences rādītājs gan Latvijā, gan Eiropas Savienībā kopumā turpināja uzlaboties, lai gan tas joprojām atrodas zem vidējā līmeņa, kāds tas bija vērojams pirms COVID-19 krīzes. Augšupvērsta izmaiņas tika reģistrēts arī Latvijas ražotāju noskaņojumā, liecina Eiropas Komisijas apkopotā ekonomikas sentimenta indeksa (ESI) dati par jūniju. Aptaujāto apstrādes rūpnieku vērtējums par sagaidāmajiem ražošanas apjomiem turpmākajos periodos jau otro mēnesi pēc kārtas uzrāda

straujūs uzlabojumus, tajā pašā laikā vērtējums par pasūtījumu apjomiem uzņēmumā ražotajai produkcijai ir kļuvis pat zemāks nekā iepriekšējos divos mēnešos. Šie pretrunīgie rezultāti nesniedz skaidru priekšstatu par nozares turpmākajām perspektīvām, tomēr jaunākie dati par ražošanas apjomiem liecina, ka apstrādes rūpniecība, lai gan joprojām uzrādījusi izlaides kritumu, pamazām atgūstas.

Optimismu par nozares attīstību vieš arī rūpnieku vērtējums par sagaidāmajām nodarbinātības tendencēm, kas otro mēnesi pēc kārtas uzrādīja uzlabojumus. Valsts ieņēmumu dienesta statistika rāda, ka līdz maija beigām dikstāves pabalsti tika izmaksāti nedaudz vairāk kā 7 tūkstošiem darba ņēmēju (aptuveni 6% no kopējā apstrādes rūpniecībā nodarbināto skaita) no 596 apstrādes rūpniecības uzņēmumiem. Jādoma, ka jūnijā daļa no šiem darbiniekiem bija atgriezušies savā darba vietā un tas atspoguļosies jau nākamā mēneša rūpniecības rezultātos.

<https://www.fm.gov.lv/lv/jaunums/fm-covid-ietekme-uz-apstrades-rupniecibu-atkapjas>